

Заклучения на Съвета относно критерий за мобилността с учебна цел

(2011/C 372/08)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

КАТО ВЪЗ ПРЕДВИД

— Резолюцията на Съвета и на представителите на правителствата на държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета, от 14 декември 2000 г. относно план за действие за мобилност ⁽¹⁾.

— Препоръката на Европейския парламент и на Съвета от 10 юли 2001 г. относно мобилността в рамките на Общността на студенти, учещи, доброволци, учители и инструктори ⁽²⁾.

— Препоръката на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно трансграничната мобилност в рамките на Общността с цел образование и обучение: Европейска харта за качество на мобилността ⁽³⁾.

— Заклученията на Съвета от 25 май 2007 г. относно съгласувана рамка от показатели и модели за сравнение относно наблюдението на напредъка при изпълнението на целите от Лисабон в областта на образованието и обучението ⁽⁴⁾.

— Препоръката на Съвета от 20 ноември 2008 г. относно мобилността на младите доброволци в Европейския съюз ⁽⁵⁾.

— Заклученията на Съвета и на представителите на правителствата на държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета, от 21 ноември 2008 г. относно мобилността на младите хора ⁽⁶⁾.

— Заклученията на Съвета от 12 май 2009 г. относно стратегическа рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („ЕСЕТ 2020 г.“) ⁽⁷⁾.

— Резолюцията на Съвета от 27 ноември 2009 г. относно обновена рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта (2010—2018 г.) ⁽⁸⁾.

— Заклученията на Съвета от 16 март 2010 г. относно „Европа 2020“ ⁽⁹⁾.

— Заклученията на Съвета и на представителите на правителствата на държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета, от 18 ноември 2010 г. относно приоритетите за засилване на европейското сътрудничество в областта на професионалното образование и обучение за периода 2011—2020 г. ⁽¹⁰⁾.

— Заклученията на Съвета от 19 ноември 2010 г. относно инициативата „Младежта в движение“ — интегриран подход в отговор на предизвикателствата пред младите хора ⁽¹¹⁾.

— Заклученията на Съвета от 14 февруари 2011 г. относно ролята на образованието и обучението в изпълнението на стратегията „Европа 2020“ ⁽¹²⁾.

— Препоръката на Съвета от 28 юни 2011 г. — Младежта в движение — насърчаване на мобилността с учебна цел на младите хора ⁽¹³⁾.

— Заклученията на Съвета от 28 ноември 2011 г. за източното измерение на участието на младежта и мобилността.

— Доклада на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите от 7 юли 2011 г.: Междинен преглед на програмата за учене през целия живот ⁽¹⁴⁾.

И С ОГЛЕД НА

Резултатите от конференцията на тема „Мобилност с учебна цел“, организирана от председателството в Сопот на 17—19 октомври 2011 г.

КАТО ПРИПОМНЯ, ЧЕ

Широко разпространено е мнението, че мобилността с учебна цел допринася да се повиши пригодността на младите хора за заетост чрез придобиване на ключови умения и компетентности, което включва по-специално езикова компетентност и межкултурно разбиране, но също така и социални и граждански умения, предприемачески дух, умения за разрешаване на проблеми и творчески умения като цяло. Освен че предоставя ценен опит на съответните лица, мобилността с учебна цел може да спомогне за подобряване на цялостното качество на образованието, особено чрез по-тясно сътрудничество между образователните институции. Наред с това мобилността с учебна цел може да съдейства за укрепване на чувството за европейска идентичност и гражданство.

⁽¹⁾ ОВ С 371, 23.12.2000 г., стр. 4.

⁽²⁾ ОВ L 215, 9.8.2001 г., стр. 30.

⁽³⁾ ОВ L 394, 30.12.2006 г., стр. 5.

⁽⁴⁾ ОВ С 311, 21.12.2007 г., стр. 13.

⁽⁵⁾ ОВ С 319, 13.12.2008 г., стр. 8.

⁽⁶⁾ ОВ С 320, 16.12.2008 г., стр. 6.

⁽⁷⁾ ОВ С 119, 28.5.2009 г., стр. 2.

⁽⁸⁾ ОВ С 311, 19.12.2009 г., стр. 1.

⁽⁹⁾ Док. 7586/10.

⁽¹⁰⁾ ОВ С 324, 1.12.2010 г., стр. 5.

⁽¹¹⁾ ОВ С 326, 3.12.2010 г., стр. 9.

⁽¹²⁾ ОВ С 70, 4.3.2011 г., стр. 1.

⁽¹³⁾ ОВ С 199, 7.7.2011 г., стр. 1.

⁽¹⁴⁾ Док. 12668/11.

Ето защо една от основните стратегически цели на политиката на ЕС в областта на образованието и обучението е да се предостави възможно най-широк достъп до мобилност за всички, в т.ч. групите в неравностойно положение, и да се намалят оставащите препятствия пред мобилността.

ОТБЕЛЯВА

- Поканата на Съвета към Комисията съгласно Препоръката от 2006 г. за Европейска харта за качество на мобилността, да подобри или разработи в тясно сътрудничество с компетентните органи специфични за двата пола статистически данни относно мобилността с цел образование и обучение ⁽¹⁵⁾.
- Доклада от експертния форум на високо равнище относно мобилността от юни 2008 г. и неговото предложение мобилността с учебна цел да бъде възможно, предоставяна на всички млади хора в Европа.
- Целта по отношение на мобилността с учебна цел във висшето образование, определена в рамките на процеса от Болоня през април 2009 г. в Leuven/Louvain-la-Neuve.
- Зелената книга на Комисията от юли 2009 г. относно насърчаването на мобилността с учебна цел на младите хора ⁽¹⁶⁾.
- Комюникето от Брюж от декември 2010 г. и заключенията на Съвета и на представителите на правителствата на държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно приоритетите за засилване на европейското сътрудничество в областта на професионалното образование и обучение за периода 2011—2020 г. ⁽¹⁷⁾, в което се предвижда до 2020 г. европейските системи за професионално образование и обучение (ПОО) да предоставят значително по-големи възможности за транснационална мобилност.
- Работния документ на службите на Комисията от 24 май 2011 г. относно разработването на критерии за образованието във връзка с пригодността за заетост и относно мобилността с учебна цел ⁽¹⁸⁾.
- Заключенията на Съвета от 28—29 ноември 2011 г. относно езиковите компетентности с оглед на подобряване на мобилността.

ОТЧИТА, ЧЕ

- Мобилността с учебна цел допринася за личното и професионалното развитие на младите хора и повишава пригодността за заетост и конкурентоспособността, за което свидетелстват не само програмите на ЕС в областта на образованието, обучението и младежта, но също така и редица качествени международни проучвания в областта на мобилността с учебна цел.

— Разработването на европейски критерий ⁽¹⁹⁾ за мобилността с учебна цел, съпътствано от подходящи показатели ⁽²⁰⁾, би могло да подпомогне насърчаването и проследяването на напредъка на държавите-членки по отношение на вече договорените ⁽²¹⁾ цели за повишена мобилност и определянето на добри практики, и да подкрепи разработването на инициативи за взаимно учене.

— Събирането на данни с цел отчитане на напредъка спрямо европейския критерий за мобилността с учебна цел следва да се извършва в рамките на наличните ресурси.

— За да вземе предвид различните видове образователна среда, подобен критерий следва да прави разграничение между две основни области: висшето образование и първоначалното ПОО.

— Важно е също критерият да бъде съпътстван от показател, който обхваща опита на младите хора с всякаква форма на мобилност с учебна цел, вкл. мобилността, осъществявана във формална и неформална среда.

ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ

като отчетат различното положение на всяка държава-членка:

- (1) Като вземат предвид разпоредбите на Препоръката на Съвета от 28 юни 2011 г. относно насърчаването на мобилността с учебна цел на младите хора, да приемат както на национално, така и на европейско равнище мерки, насочени към повишаване на мобилността с учебна цел и постигане на европейския критерий, изложен в приложението към настоящия документ.
- (2) Въз основа на наличните източници и инструменти и като сведат до минимум административната тежест и разходи, да подобряват събирането на данни за мобилността с учебна цел в рамките на всички цикли на висшето образование, на първоначалното професионално образование и обучение, както и за мобилността на младите хора като цяло, за да се отчете напредъкът спрямо европейския критерий и показателя, изложени в приложението.
- (3) Да насърчават въвеждането и прилагането на програми и инструменти на ЕС, предназначени да подкрепят мобилността с учебна цел и ученето през целия живот, вкл. „Европас“, Youthpass, Европейската квалификационна рамка, Европейската система на трансфер и натрупване на кредити (ECTS) и Европейската кредитна система за професионалното образование и обучение (ECVET).

⁽¹⁹⁾ Както е изложено в стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („ЕСЕТ 2020 г.“) от 2009 г., това представлява референтно ниво за средните европейски постижения, което не следва да се възприема като конкретна цел, която отделни страни трябва да достигнат, а по-скоро като обща цел, за чието постигане държавите-членки се приканват да допринесат (ОВ С 119, 28.5.2009 г., стр. 7).

⁽²⁰⁾ Предстои да бъдат установени в рамките на Европейската статистическа система (ЕСС).

⁽²¹⁾ Вж. заключенията на Съвета от ноември 2008 г. относно мобилността на младите хора (вж. бележка под линия 6).

⁽¹⁵⁾ Вж. бележка под линия 3.

⁽¹⁶⁾ COM(2009) 329 окончателен.

⁽¹⁷⁾ Вж. бележка под линия 10.

⁽¹⁸⁾ Док. 10697/11 - SEC(2011) 670 окончателен.

ПРИКАНВА КОМИСИЯТА

- (1) Да подкрепя и работи съвместно с държавите-членки, особено с помощта на Евростат, за подобряване на наличността на значимите показатели и статистическа информация през периода до 2020 г. В хода на тази работа да се използват по възможно най-добър начин наличните статистически данни и проучвания сред домакинствата с оглед да се сведе до минимум административната тежест и разходи.
- (2) Да проучи, по-специално посредством редовни доклади за напредъка, до каква степен се изпълняват целите по отношение на мобилността, определени в рамките на „ЕСЕТ 2020“.
- (3) Да докладва на Съвета до края на 2015 г., за да се направи преглед, а при необходимост — и преработка, на европейския критерий за мобилността с учебна цел, изложен в приложението.

И ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ-ЧЛЕНКИ, С ПОДКРЕПАТА НА КОМИСИЯТА,

- (1) Да проследяват напредъка и постиженията в областта на трансграничната мобилност с учебна цел на национално и европейско равнище, включително чрез събиране на качествена информация за примери на добра практика, като основа за разработването на политики на базата на обективни фактори.
- (2) По отношение на мобилността с учебна цел във висшето образование: като се вменят в наличните ресурси и при тяхно единодействие с процеса от Болоня да подобряват събирането на данни относно мобилността сред студентите (включително мобилността на кредитите и научните степени) от всички цикли, от административни и други източници, особено на мястото на завършване, за да се отчете напредъкът по отношение на критерия за мобилност, изложен в приложението (раздел I—1).
- (3) По отношение на мобилността с учебна цел в първоначалното ПОО: да използват по възможно най-добър начин наличните проучвания сред домакинствата, за да събират данни за този тип мобилност с учебна цел, които са необходими в подкрепа на критерия, изложен в приложението (раздел I—2).
- (4) По отношение на мобилността с учебна цел на младите хора като цяло: да използват по възможно най-добър начин наличните проучвания сред домакинствата, за да събират данните, необходими за разработването на показател относно общата мобилност с цел формално и неформално учене, вкл. самостоятелни данни относно неформалната мобилност, с оглед на допълване на картата от показатели на ЕС в областта на младежта⁽²²⁾, и евентуално на разширяване на критерия за мобилността с учебна цел, така че на някакъв бъдещ етап да се включи мобилността на младите хора като цяло (раздел II от приложението).
- (5) Да разгледат възможността за използване на наличните проучвания сред преподавателите на всички образователни равнища с оглед разработване на показатели за мобилността на преподавателите и евентуално разширяване на критерия за мобилност с учебна цел, така че в бъдеще да се включи и мобилността на преподавателите⁽²³⁾.

⁽²²⁾ Док. 8320/11 - SEC(2011) 401 окончателен.

⁽²³⁾ Съгласно посоченото в стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението от 2009 г. (вж. бележка под линия 19).

ПРИЛОЖЕНИЕ

РЕФЕРЕНТНО НИВО ЗА СРЕДНИТЕ ЕВРОПЕЙСКИ ПОСТИЖЕНИЯ

(„Европейски критерий“)

В ОБЛАСТТА НА МОБИЛНОСТТА С УЧЕБНА ЦЕЛ

Като начин за проследяване на напредъка и определяне на предизвикателствата и същевременно принос към разработването на политики на основата на обективни фактори, през 2009 г. държавите-членки постигнаха съгласие, че референтните нива за средните европейски постижения („Европейски критерии“) следва да подкрепят целите, изложени в заключенията на Съвета относно стратегическа рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението, приети на 12 май 2009 г.⁽¹⁾ В този период бе постигнато съгласие по пет европейски критерия и бе представено искане към Комисията да внесе предложения за допълнителни критерии, вкл. по отношение на мобилността с учебна цел.

След като разгледаха предложенията, съдържащи се в работния документ на службите на Комисията от 24 май 2011 г.⁽²⁾, понастоящем държавите-членки също изразяват съгласие по следния критерий за мобилността с учебна цел, който внася разграничение между две основни области — висшето образование и първоначалното ПОО.

Европейският критерий за мобилността с учебна цел в двете изложени по-долу области допълва критериите, приети още през май 2009 г. Те следва да се базират единствено на съпоставими данни и да отчитат различното положение на всяка държава-членка. Те не следва да се възприемат като конкретни цели, които отделни страни трябва да достигнат до 2020 г. По-скоро държавите-членки се приканват да обмислят, въз основа на националните си приоритети и като отчитат променящото се икономическо положение, как и до каква степен могат да допринесат за общото постигане на европейския критерий в изложените по-долу области чрез предприемането на действия на национално равнище.

Освен това следва да бъде разработен показател за мобилността с учебна цел на младите хора като цяло в контекста на формалното, а така също и неформалното учене, с оглед на евентуалното разширяване на критерия за мобилност с учебна цел, така че да се включи на някакъв бъдещ етап мобилността с учебна цел на младите хора, осъществявана при всякакви обстоятелства.

Мобилността с учебна цел е определена като физическа мобилност и взема предвид мобилността по целия свят.

I. КРИТЕРИЙ ЗА МОБИЛНОСТТА С УЧЕБНА ЦЕЛ

1. Мобилност с учебна цел във висшето образование

За да се увеличи участието на студентите в мобилността с учебна цел:

До 2020 г. средно поне 20 % от новозавършилите висше образование в ЕС следва да са преминали през свързан с висшето образование период на следване или обучение в чужбина (в т.ч. учебни стажове), което представлява минимум 15 кредита по Европейската система за натрупване и трансфер на кредити (ECTS) или минимална продължителност от три месеца.

Могат да се вземат предвид по-кратки периоди за измерване на националните равнища на мобилност, при условие че те са признати от отделните държави-членки в контекста на схема за качество на мобилността и са регистрирани отделно.

За да се гарантира качество и сближаване с процеса от Болоня, държавите-членки и Комисията се приканват да работят със съответните форуми от Болоня с оглед на установяването на хармонизирани прагове за броя на кредитите по ECTS и за минималната продължителност на следването.

Държавите-членки се насърчават да гарантират пълното признаване на периодите на следване в чужбина.

2. Мобилността с учебна цел и първоначалното професионално образование и обучение (I-ПОО)

За да се увеличи участието на учащите от първоначалното професионално образование и обучение в мобилността с учебна цел:

До 2020 г. средно поне 6 % от хората на възраст между 18 и 34 години в ЕС с квалификация за първоначално професионално образование и обучение следва да са преминали през свързан с първоначалното ПОО период на следване или обучение в чужбина (в т.ч. учебни стажове), с минимална продължителност от две седмици⁽³⁾ или по-малко, ако това е съответно документирано от Европас.

⁽¹⁾ Вж. бележка под линия 7.

⁽²⁾ Док. 10697/11.

⁽³⁾ = 10 работни дни.

За да се гарантира качество, държавите-членки се насърчават да използват предназначени за целта инструменти, като Европас и системите ECVET и EQAVET.

Критерият, включително неговото определение и целево равнище, следва при необходимост да бъде преразгледан/ преработен до края на 2015 г.

II. ПОКАЗАТЕЛ ОТНОСНО МОБИЛНОСТТА С УЧЕБНА ЦЕЛ ПРИ МЛАДИТЕ ХОРА КАТО ЦЯЛО

Това е глобален показател за мобилността с учебна цел, който позволява да се регистрира всякакъв учебен опит, натрупан от младите хора в чужбина. Той обхваща мобилността с учебна цел с всякаква продължителност в рамките на формалните системи за образование и обучение и на всяко равнище, както и мобилността с учебна цел в неформален контекст, в т.ч. младежки програми за обмен или доброволчески дейности.
